

Gedragcode isolatie

in de Gemeenschapsinstellingen voor Bijzondere Jeugdbijstand

1. Aanleiding tot isolatie

- Isolatie is een beveiligings- of medisch-therapeutische maatregel buiten het pedagogische optreden, die wordt getroffen wanneer het gedrag van de jongere risico's inhoudt voor de eigen fysieke integriteit of die van anderen, of wanneer het gedrag materiaalvernietigend werkt.
- Isolatie is tevens een ultimatum remedium als alle alternatieven gefaald hebben.

2. Plaatsing in isolatie

- Isolatie gebeurt in een specifiek daartoe ingerichte isolatieruimte. In de praktijk bestaat een verscheidenheid aan kamers of cellen waarin we op basis van de beveiligingsgraad drie types¹ onderscheiden: isolatiekamer, isolatiecel en veiligheidscel. De eigen kamer in de leefgroep of andere lokalen voor gewoon gebruik behoren dus niet tot de isolatieruimte.
- Bij de isolatiemaatregel zelf krijgt de jongere geen inspraak. Wel dient er inschatting gemaakt te worden omtrent het al dan niet meewerken van de jongeren: gaat hij zelfstandig mee of dient er geïmmobiliseerd te worden. Voor deze inschattingen moet er in elke campus een procedure bestaan, waarbij veiligheid van jongere en personeel centraal staan.
- Er moet ook aandacht besteed worden aan de resterende groep jongeren, die zowel inzake toezicht als opvang niet aan hun lot overgelaten mogen worden.
- Eenmaal in de isolatieruimte aangekomen wordt het nodige gedaan om de veiligheid van de jongere binnen de isolatieruimte te verzekeren en wordt de jongere de kans geboden tot rust te komen.
- Daarna is er aandacht voor terugkijken op het gebeurde en vooruitkijken op verwachtingen en opdrachten.
- De pedagogisch directeur, en/of de campusverantwoordelijke, de betrokken leefgroep en stafleden worden van de isolatie op de hoogte gebracht en worden gebriefd inzake opdracht en evaluatie.
- Wanneer de isolatie gepaard is gegaan met immobilisatie of opwindingsstoestanden, wordt ook met het betrokken personeel gedebriefd.

3. Verblijf in isolatie

- De isolatiemaatregel dient continu geëvalueerd en herbekeken te worden. Tijdens de isolatie is er intensieve aandacht en zo nodig medische zorg.
- De jongere heeft tijdens zijn isolatie recht op een minimale standaard inzake maaltijden, hygiëne, luchten, doktersbezoek en medicatie, contact met begeleidend personeel, bezoek en tijdsbesteding, tenzij wegens veiligheidsoverwegingen hiervan tijdelijk moet afgeweken worden.

¹ Cf. Typologie van isolatieruimtes in de Gemeenschapsinstellingen, 13-03-2007 (intern document)

- Minimale contactstandaard: de campusverantwoordelijke neemt dagelijks contact op om zich van de ingesteldheid van de jongere te vergewissen. Daarenboven neemt elke halve dag iemand uit de groep opvoeders/stafleden volgens afspraak contact op met de geïsoleerde jongere.
- Tijdens de isolatie krijgt de jongere de mogelijkheid zijn ouders, jeugdrechter, consulent en advocaat te contacteren, in zoverre zijn (opwindings)toestand dit toelaat.

4. Einde van isolatie

- Gezien de aard en de aanleiding van een isolatiemaatregel buiten het pedagogisch kader liggen, moet er zo snel mogelijk teruggekeerd worden naar het pedagogisch kader, wat een einde van de isolatie inhoudt. Dit betekent ook dat continue evaluatie en verslag aan de pedagogisch directeur nodig is.
- Een jongere kan maximaal 5 dagen in isolatie vertoeven, tenzij wegens gemotiveerde redenen een overschrijden van deze 5 dagen van het afdelingshoofd bekomen wordt.
- Daar waar de jongere geen inspraak kreeg op het ogenblik van de eigenlijke beslissing tot isolatie, is de weg terug er wel één van probleemoplossend overleg met de jongere, waarbij aspecten van inzicht in gedrag en herstel aan bod moeten komen. Deze weg terug is eventueel een graduele overgang waarin opdrachten in verband met gebeurtenis, gedrag, gevoelens, herstel, relatie met opvoeder en leefgroep, en verder parcours gehanteerd worden.

5. Informatie inzake isolatie

- Elke isolatie wordt opgenomen in een registratie, die zowel dagelijks in te kijken is als overzichtsinformatie mogelijk maakt. Deze overzichtsinformatie wordt weergegeven in een éénvormige format.
- Bij opname in de instelling worden de jongeren en hun ouders ingelicht over het bestaan van de isolatiemaatregel; elke jongere krijgt een informatiebrochure waarin ook andere rechten en plichten worden toegelicht.
- De jongeren en hun ouders worden geïnformeerd over een mogelijk gesprek met de pedagogisch directeur, klachtrecht bij de Jolijn en bij het Kinderrechtencommissariaat.
- Jeugdrechter, consulent en ouders worden door de instelling geïnformeerd over de isolatiemaatregel en de redenen ertoe.